

CRONICA INTERPRETĂRII ACTORICEȘTI

Adriana Trandafir în Maria Tănase

Sînt rare ocazii cînd putem observa, cînd putem simți, ca în cazul de față, că trăirea unui rol, ea singură, aproape neajutată de celelalte ingrediente scenice, reușește să configureze, reușește să fie un spectacol. Rareori, de asemenea, se întâmplă să vedem ca între trăire și posibilitatea de a o exprima, de a construi adică un sistem coerent de semne teatrale, există o asemenea concordanță bazată pe empatie încît expresia pare spontană, făcîndu-ne să credem — o clipă — că tehnica actoricească ori nu există, ori este de o importanță cu totul secundară. Înfirîmînd cunoscutul paradox al lui Diġerot,

Am avut această impresie persistentă urmărind recitalul Adrianei Trandafir. Pe parcursul unei ore și jumătate de spectacol, presupunerea inițială, că trebuie să fi existat o anumită afinitate cu personajul interpretat, are timp să se transforme în certitudine. Tînăra actriță are temperamentul vulcanic al mării dispărute, (nu de atîta vreme plecată dintre noi încît cel puțin unii să nu și-o mai amintească și altfel decît ca pe o voce abstractă, de pe discuri), astfel încît rolul „îi vine ca o mînușă”, pîrînd chiar scris anume pentru ea. Naturalitatea, spontaneitatea, petulanța proprii interpretei, duse la o vivace expresivitate în cîteva din reușitele-i de pînă astăzi, par să se suprapună perfect caracterului și temperamentului Mariei Tănase. La care se adaugă o asemănare

fizică frapantă în anumite momente din spectacol, cînd poate vorbi de o adevărată transfigurare, cu nimic îndatorată machiajului. Faptul este evident atunci cînd interpreta se încumetă cînte, în continuarea vocii înregistrate pe bandă. Cu „Doina din Maramureș” și „Ciuleandra” osmoza reușește pîrînd în cel mai înalt grad. Furtive, nu poate fi vorba de a o „concura” pe marea cîntăreață pe propriu-i teren. Artă cîntului mai înseamna

și performanță vocală — și nu pe aceasta și-o propune, în primul rînd, actrița. Dar pînă și vocea pare să aibă aceeași „faktură” — un alto cînt foarte tîmbrat, cînt aproape gutural — și, mai ales, peisajul sufletesc se simte a fi fost, cumva, același. Secvențele de cînt propriu-zis sînt cele în care iluzia scenică funcționează integral, cînt spectacolul „cînte” pînă la nivelul comuniunii cu o slă electricizată. Această voce, surizătoare și plînsă, insinuantă, frenetică, tragică, marea incon-

**PASĂREA MĂIASTRĂ MARIA TĂ-
NASE** de **GEORGE SBĂRCEA** • **TEA-
TRUL GIULEȘTI** • **Data premierei:**
25 octombrie 1988 • **Regia:** **GEORGE
BĂNICĂ** • **Coloana sonoră:** **MARIAN
MEGAN** • **Distribuția:** **ADRIANA
TRANDAFIR (Maria Tănase); GEORGE
BĂNICĂ (Ziaristul).**

fundabil și credem, irepetabilă a Mariei Tănase (mărturie stau cele câteva interprete de folclor care au încercat în zadar să-i preia, parțial, repertoriul) însemna, pe lângă toate celelalte, și mestesug actorice de înaltă clasă. Adriana Trandafir ne reamintește aceasta.

Pe un text care, după toate aparențele, nu este decât o transcriere brut-repetericească a unor amintiri ale eroinei (alcătuit de George Sbârcea cu utilizarea unei biografii semnate Petre Ghită și Clery Sachelarie, după cât se pare), protagonistă subliniază apăsător expresia frustă ori șocantă și trece, imediat și firesc, la evocări larmoaiente, de gust discutabil, însă de efect garantat asupra unui public dinainte cucerit. Adriana Trandafir nu face parte din categoria actrițelor care trebuie îmboldite ca să facă ceva anume pe scenă; dimpotrivă, ar avea nevoie de un regizor pe măsura înzestrării sale actricești, apt să-i tempereze și moduleze prea-plinul prezenței scenice. Nu-l vom afla însă, nici de această dată, în persoana apreciatului actor George Bănică, semnatărilor regiei. Să mai spunem că nici scenografia nu este seriată și nici foaierea sălii „Majestic” nu constituie spațiul cel mai potrivit unui spectacol de teatru; prin simplul fapt al inexistenței culiselor se produc timpi morți (ce-i drept, nici George Bănică, partenerul protagonistei, cu rolul și aproape inobil, nu schițează intenția de a-i acoperi). Toate acestea țin de un anume diletanțism. Și poate că o personalitate ca aceea a Mariei Tănase, definitorie pentru stratul profund al sensibilității estetice românești, ar fi meritat mai mult: în primul rând, o evocare de o dată ținută literară, care, pe lângă plasticitatea și expresivitatea interviului, să fi porndat și ceea ce, de regulă, se numește „stă”; nu în ultimul rând, o punere în scenă competentă și aplicată.

Însă, cu toate imperfecțiunile sale, o woman show-ul Adrianei Trandafir trece rampa — și o va mai face, probabil, mult timp de acum încolo. Comuniunea cu personajul și emoția receptării acestei comuniuni sînt cele mai bune garanții în acest sens. Drept care, așa cum este, spectacolul giuletean prilejuiește unul dintre marile succese actricești ale actualei stațiuni.

Dan PREDESCU

O distribuție (aproape) ideală

Cu **Stilpii societății**, scrisă în 1877, Henrik Ibsen deschidea seria celor douăsprezece — de maturitate, de o puternică factură realistă. Cu zece ani mai înainte, nemulțumit de primirea făcută dramelor **Brand** și **Peer Gynt**, el scria unui prieten „Revolta imi multiplică forțele. Vor război? Ei bine, voi face război... mă voi face fotograf. Voi pune să-mi pozeze în fața obiectivului pe toți contemporanii mei, unul câte unul. Nu voi cruța nici copilul de la sânul mamei mele, nici un gând, nici o intenție fugară ce caută să se ascundă în dosul cuvintelor”. Și, într-adevăr, această dezvăluire succesivă a unor substraturi ce se maschează fastuos în vorbe înalte despre corectitudine și dăruire spre binele societății, despre moralitate desăvîrșită și frumusețe a simțămîntelor, despre credința în idealuri și dorința de a le transforma în realitate constituie substanța piesei amintite, demascînd fariseismul și ipocrizia, imoralitatea înrădăcinată într-un univers în care minciuna strălucitor înveșmîntată a pus stăpînire pe tot. Consulul Bernik, maimarele într-un orașel în care notabilitățile se întrec, parcă, în a-și demonstra buna credință și înălțimea morală Jevenită motor al deciziilor și traiului coti-

STILPII SOCIETĂȚII de H. IBSEN ● **TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ** ● Data emisiunii: 29 septembrie, 6, 13 și 20 octombrie 1988 ● Adaptarea TV și regia: DAN NECȘULEA. Reglactor: ALEXANDRA ORBAN ● Decorul: VASILE ROTARU ● Costumele: EUGENIA BOTĂNESCU ● Imaginea: OVIDIU DRUGĂ ● Cu: VICTOR REBENGIUC, SILVIA POPOVICI, IRINA PETRESCU, GINA PATRICHI, MARIANA BURUIANĂ, TRAIAN STĂNESCU, VIRGIL OGĂȘANU, MARCEL IUREȘ, ZOE MUSCAN, AGATHA NICOLAU, VIOLETA BERBIUC, CONSTANTIN DINULESCU, MATEI GHEORGHIU, MARIAN HUDAC, ALFRED DEMENTRIU, copilul MIHAI BRĂȚILĂ.

